

Lausunto

1 (2)

2.6.2026

Dnro 134/08.00.00/2026.

Viite: lausuntopyyntönnne 7.5.2026

Sotkamon kunta

kirjaamo@sotkamo.fi**Lausunto Sumpsan ranta-asemakaavan osittainen muutos, Sotkamo**

Sotkamon kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Sumpsan ranta-asemakaavan osittaisen muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksesta. Kaavoitustyön tarkoituksena on muuttaa alueelle ranta-asemakaavassa osoitettu yksi rakennuspaikka eri kohtaan alueelle rakentamiseen paremmin soveltuvalla paikalla ja poistaa yksi rakennuspaikka. Myönnetty poikkeamislupa pysyväälle asumiselle huomioidaan.

Suunnittelualue sijaitsee Sotkamon keskustaajamasta koilliseen Sumpsan järven rannalla.

Alueella ei ole voimassa olevaa oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Lausunto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksesta

Kainuun liitto toteaa, että-ranta-asemakaavaluonnosta koskevassa kaavaselostuksessa on kuvattu voimassa olevien maakuntakaavojen tilanne pääosin riittävästi.

Kainuun liitto pyytää täydentämään ranta-asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa suunnittelualueelle sijoittuvien maakuntakaavamerkintöjen osalta sekä huomioimalla kaava-alueen välittömään läheisyyteen osoitetut maakuntakaavamerkinnät, joita ovat elinkeinoelämän kannalta erityisen merkittävä seututie tai pääkatu (st-e).

Alue sijaitsee maakuntakaavassa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella ja osin Sumpsan pohjavesialueella. Alueen läheisyyteen on osoitettu myös maakuntakaavamerkintä liikenteen yhteistyökäytävä (lk). Kainuun liitto pyytää huomioimaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa myös koko maakuntakaava-aluetta koskevat yleiset suunnittelumääräykset.

Ranta-asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa maakuntakaavan sisältö ja suunnittelumääräykset on todettu tarpeellisilta osin. Kainuun liitto

ehdottaa, että ranta-asemakaavan kaavaratkaisun suhdetta maakuntakaavaan arvioidaan kaavaluonnoksen kaavaselostuksessa esitettyä laajemmin suunnitteluhankkeen jatkovalmistelussa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ranta-asemakaavan osittaisen muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Marilla Viitanen, maankäytön suunnittelija

Jakelu Sotkamon kunta, kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4

Viite: kuulutus 25.5.2026,
VN/14828/2026

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi
PL 35
00023 Valtioneuvosto

MIELIPIDE VALTAKUNNALLISTEN ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEIDEN RAJATUSTA TARKISTUKSESTA

Ympäristöministeriö on käynnistänyt valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) tarkistuksen ja kuulutus on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla 25.5.2025.

Tarkistus on rajattu ja koskee erityisesti energiajärjestelmän muutokseen liittyviä kysymyksiä. Uusiutuvan energian lisääntyminen ja sähköistyminen korostavat energiajärjestelmän toimintavarmuuden merkitystä. Valmistelu perustuu valtioneuvoston kehysriihessä tehtyyn linjaukseen, jonka mukaan energiajärjestelmän toimintavarmuutta vahvistetaan lisäämällä säätövoiman ja energian varastoinnin edellytyksiä tukevia velvoitteita valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin.

Tarkistukseen sovelletaan lakia viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVA-laki). Sen tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelussa ja hyväksymisessä, parantaa yleisön tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia sekä edistää kestävää kehitystä. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen vaikutuksia arvioidaan tekemällä ympäristöarviointi ja laatimalla ympäristöselostus.

Tarkistusta koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä 25.5.–30.6.2026 ympäristöministeriön verkkosivuilla.

Viranomaisilla, yhteisöillä ja kansalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteitä tarkistuksen rajauksesta, lähtökohdista ja ympäristövaikutusten arvioinnista nähtävillä oloaikana.

Mielipiteet pyydetään toimittamaan kirjallisesti ympäristöministeriön kirjaamoon nähtävillä oloajan kuluessa.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistus

Kainuun liiton näkemyksen mukaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistus energiajärjestelmän muutokseen liittyvien kysymysten osalta on tarpeellinen ja ajankohtainen asia.

Energiajärjestelmän joustoa, säätövoimaa ja energian varastointia on tärkeää tarkastella tarkistuksen valmistelun yhteydessä järjestelmätasolla ja ottaa huomioon hajauttamisen merkitys järjestelmän toimintakyvylle ja toimintavarmuudelle.

Valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen, erityisesti kantaverkko, osalta todetaan, että vaihtoehtoisten reittien, mukaan lukien muuntoasemat, olemassaolo ja niiden merkitys korostuu häiriötilanteissa ja poikkeusolosuhteissa. Myös alueiden jakeluverkon ja sen solmukohtien merkitys ja toimintavarmuus osana maan sähköjärjestelmää on tärkeää tunnistaa, ja ne ovat tärkeitä elinkeinoelämälle, asukkaille sekä kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta.

Ensisijaisesti olemassa olevien johtokäytävien hyödyntäminen voimajohtolinjauksissa on edelleen hyvä ja kannatettava tavoite, ja tätä tavoitetta on edistetty muun muassa maakuntakaavoituksessa. Yhteispylväsratkaisut eri energiansiirtohankkeiden toteuttamisen yhteydessä olisivat yksi keino välttää leveiden voimajohtokäytävien muodostuminen, mutta näihin voi liittyä usein teknisiä haasteita erityisesti olemassa olevien voimajohtojen osalta ja myös eri hankkeiden toteutuksen ajoituksen vuoksi.

Alueidenkäyttötavoitteiden tarkistuksen valmistelussa on tarpeellista pohtia energiahuollon kriittiseen infrastruktuuriin liittyvän tiedon avoimuutta, tarkkuutta ja esitystapaa eri kaavatasoilla, sekä tehdä tarvittaessa asiaa koskevaa ohjeistusta tms. huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden näkökulmat huomioiden.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistus uusiutumiskykyisestä energiahuollosta on tarkoitus valmistella siten, että valtioneuvosto tekee päätöksen tarkistuksesta vuoden 2026 aikana. Kainuun liitto pitää tärkeänä riittävän pitkän lausuntoajan varaamista asian osallisille tarkistusehdotuksesta ja ympäristöselostuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Martti Juntunen, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Ympäristöministeriö, kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4